

used: empirical method (online survey) and statistical methods (qualitative and quantitative analysis of results). 105 students of full-time and part-time study took part in online survey. Sectoral educational standards of higher education, generalization of modern domestic and foreign pedagogical experience and personal achievements in the use of electronic educational resources in distance learning conditions became the material of study. The obtained results of research prove that in modern conditions, students are ready for distance learning in the institutions higher education and use of electronic educational resources and have the necessary skills and abilities to work with computer technologies. Online survey allowed to identify advantages and disadvantages of using electronic educational resources in educational process of the institutions of higher education. Practical meaning of research is to determine the degree of student satisfaction with the organization of the educational process and may be important for the organization of distance learning in the implementation of basic educational programs of higher education.

Key words: distance learning, electronic educational resources, online learning, Moodle distance learning system, educational process, future specialists.

УДК 811.111+37.015.311

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.82.30>

Сидорчук О. В.

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО МЕТОДУ “НАВЧАЮЧИ – ВЧУСЯ” У ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІЙ ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАПРЯМУ “МУЗЕЙНА, ПАМ’ЯТКООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ І КУЛЬТУРНИЙ ТУРИЗМ”

У статті розглянуто проблему оптимізації використання аудиторного часу практичних занять іноземної мови за професійним спрямуванням в online режимі у групах студентів першого курсу освітнього рівня Бакалавр напрямку Музейна, пам’яткоохоронна діяльність і культурний туризм в умовах проведення заходів із запобігання поширенню COVID-19. Мета роботи - виявлення особливостей інтерактивних технік засвоєння і застосування інформації під час опанування іноземної термінології та розвитку усного іноземного спонтанного мовлення в контексті особистісно орієнтованого і розвивального підходу до навчання іноземних мов за професійним спрямуванням здобувачів вищої освіти в нелінгвістичному ЗВО.

Представлено досвід застосування на практичних заняттях у синхронному (online) режимі методів розвитку діалогічного та монологічного іноземного мовлення задля підвищення культури професійного комунікування студентів першого року навчання напрямку Музейна, пам’яткоохоронна діяльність і культурний туризм. Робота висвітлює особливості застосування інтерактивного методу “навчаючи – вчуся” під час проведення на практичних заняттях іноземної мови в online режимі як засобу випереджувальної професіоналізації майбутніх фахівців галузі музейної, пам’яткоохоронної діяльності й культурного туризму. Новизна доробку полягає у виокремленні особливостей вивчення термінології за інтерактивним методом “навчаючи – вчуся” в online режимі за інтегрованого навчання на групових заняттях із дисципліни “Іноземна мова за професійним спрямуванням”. У контексті впровадження компетентнісного підходу до навчання іноземних мов студентів вищого нелінгвістичного навчального закладу формування і розвиток навичок професійної іноземної комунікації розглянуто як комплексне завдання навчання іноземних мов майбутніх музеєзнавців і фахівців галузі пам’яткоохоронної діяльності та культурного туризму.

Ключові слова: групова робота, інтерактивні методи, лексико-граматичні вправи, іноземна комунікативна компетенція, дискусія, цифрові технології

В аспекті новітньої філософії освіти пріоритетною метою навчання є створення передумов для самореалізації особистості. Пошуки нових освітніх схем, інноваційних методів навчання, вдосконалення методів викладання іноземної мови за професійним спрямуванням (ІМПС) у нелінгвістичних ЗВО не є новими. Вже кілька десятиліть ці проблеми залишаються у фокусі уваги дидактиків і методистів, враховуючи перманентні вдосконалення інформаційних комп’ютерних технологій і доступні можливості їх застосування в освітньому процесі у синхронній, асинхронній, дистанційній і змішаній формах навчання. В сучасних умовах періоду самоізоляції, коли заклади вищої освіти здійснюють виконання освітніх програм шляхом організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання, відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 406 від 16.03.2020, зазначені проблеми набули актуальності та гостроти.

Нині здобувачам вищої освіти рівня Бакалавр потрібні не лише знання як контрольна сума інформаційних повідомлень, але і спроможність адаптуватися до перманентно нестабільних соціальних умов. Адаптаційні можливості, з одного боку, забезпечуються широкомасштабним упровадженням інформаційних комп’ютерних технологій, а з іншого – вбачають високий рівень розвитку творчого потенціалу особистості.

Вітчизняними дидактиками А. М. Алексюком, О. І. Вишневським, С. У. Гончаренком О. Я. Савченком розвинута концепція змісту освіти, в основу якої покладено такі основні рівноцінні складники, як інформаційна та діяльнісна компоненти.

На сучасному етапі розвитку освіти інформаційна компонента змісту освіти посідає домінуюче місце, що передбачає безперервний процес оволодіння здобувачами освіти необхідною профільною інформацією. У цьому ракурсі інформація є предметною основою навчання і виховання особи. Проте отримання доступу до інформаційних джерел, оволодіння інформацією та її засвоєння не є тотожними процесами. Засвоєння інформації змістовне лише за умов подальшого застосування під час наукового пізнання або творчого й духовного розвитку особистості. Для того, щоб інформація була засвоєна, тобто міцно впроваджена у пам'ять, вона повинна пройти три стадії ментальної обробки: чуттєву, короткочасну й довготривалу пам'ять. Дослідження А. А. Смирнова, А. Н. Соколова довели, що осмислення інформації завжди здійснюється шляхом розчленовування матеріалу на частини за допомогою виділення "значеннєвих опорних пунктів" і встановлення еквівалентних замінів. Однак у роботах психологів-когнітивістів О. М. Леонтьєва, О. Я. Пономарьова доведено, що в умовах перевантаження інформацією інтелектуальна і творча діяльність особи пригнічується, виникають проблеми з переведенням інформації із оперативної короткочасної пам'яті в довготривалу, чим пояснюється різний рівень засвоєння навчального матеріалу.

Навчальний процес інтегрує навчально-пізнавальну, перетворювально-творчу, емоційно-оцінну та комунікативну діяльності, які, в свою чергу, визначаються за категоріями "знання", "вміння" і "навички".

Зазначені компоненти змісту освіти передбачають відповідне методичне забезпечення. Як у теоретичному, так і у практичному плані проблема розроблення нових методів навчання дотепер є однією з дискусійних. Проблема вдосконалення існуючих консервативних методів викладання іноземної мови ІМПС у нелінгвістичних ЗВО також не втрачає актуальності, враховуючи вдосконалення і розширення комунікаційних можливостей інформаційних комп'ютерних технологій та їх застосування в освітньому процесі в синхронній, асинхронній, дистанційній і змішаній формах навчання, а також той факт, що більшій значущості як знаряддю формування професійної компетентності надається опануванню дисципліни ІМПС здобувачами вищої освіти у галузі "Музейна, пам'яткоохоронна діяльність і культурний туризм".

Мета роботи – виявлення особливостей інтерактивних технік засвоєння і застосування інформації під час опанування іншомовної термінології та розвитку усного іншомовного спонтанного мовлення; визначення ефективності інноваційних технологій навчання та активних методів набуття і розвитку комунікативної компетентності студентів під час проведення групових online занять.

Актуальність роботи зумовлена насамперед обмеженою кількістю дієвих рекомендацій, які б урахували сформований навчальний досвід здобувачів вищої освіти, лінгвістичні та комунікативні навички, психологічні характеристики майбутніх фахівців галузі "Музейна, пам'яткоохоронна діяльність і культурний туризм", а також необхідністю поєднувати консерватизм методів навчання з оновленням змісту освіти і впровадженням методів інтенсифікації викладання дисципліни в умовах обов'язкового переведення на дистанційну форму навчання.

Нині у психолого-педагогічних роботах, присвячених питанням сутності методів навчання, висвітлюються різноманітні підходи й техніки. Розроблений Ю. К. Бабанським, В. І. Бондарем, В. Ф. Паламарчуком підхід трактує метод навчання як багатовимірне явище. Ми вважаємо, разом із науковцями-теоретиками, однією із прогресивних груп методів, що формують у студента досвід емоційно-оцінної діяльності, зокрема активні та інтерактивні методи. За визначенням О. І. Пометун, інтерактивне навчання – це "спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, що має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність" [1, с. 48].

Проведення групових занять ІМПС в online-режимі вимагали методу, який насамперед надає можливість здобувачам освіти брати активну участь у навчанні та передачі своїх набутих знань іншим (зокрема своїм одногрупникам під час заняття), а також здатність долати стереотипи у взаємодії зі студентами, "оригінально" пояснювати навчальний матеріал, який "стимулює активний відгук на поставлені проблемні завдання" (у своїй праці Н. В. Гороховатська називає цей метод *інноваційним навчанням*) [2, с. 11].

Особливість ІМПС як навчальної дисципліни полягає у виховному впливі на особистість здобувача освіти. На практичних заняттях засвоюються навички спілкування, котрі у подальшій професійній діяльності відтворюватимуться на рівні професійного комунікування. Під час усної відповіді особа не тільки вдається до певного наративу, вона висловлює свою думку, своє відношення до предмету спілкування. Саме ця особистісна заостреність є каналом актуалізації виховного впливу. Виховний процес на заняттях ІМПС скеровано на досягнення таких цілей: виховання культури спілкування; формування у студентів поваги та інтересу до культури й народу країни, мова якої вивчається, потреби у практичному використанні мови у професійній сфері; формування пізнавальної активності.

У розумінні пріоритетів під час підбору оптимальної навчальної локації і/або платформи слід погодитися з педагогом-практиком А. А. Шперхом у тому, що оптимальним місцем для навчання стає "те, де з'являється можливість конструктивної діяльності. Не пасивне споживання інформації, а саме активна конструктивна діяльність, коли він не тільки використовує готові ресурси, але й сам активно бере участь у їхньому розвитку. І ще активно ділиться результатом із однолітками. Останнє дуже важливо, оскільки дозволяє не тільки

оцінити свій рівень володіння майстерністю по відношенню до інших, але й побувати в ролі експерта, оцінюючи чужі роботи. Приміряючи на себе по черзі ролі учня, майстра та експерта, він проходить усі стадії навчання”[3]

Метод “навчаючись – вчуся” було обрано для вивчення фахової термінології в академічних групах здобувачів освіти першого року навчання у другому семестрі. Процес навчання ІМПС на практичних online-заняттях (на платформах Microsoft Teams, Zoom meeting) був організований таким чином: після оголошення теми й мети заняття викладач нагадує правила активного слухання, тобто те, чого не слід робити під час виступу відповіді іншого студента (перебивати, давати поради й оцінку особі, що говорить, змінювати тему); виводить на спільний екран завдання, що сприяє набуттю навичок співпраці, активного слухання і формулювання іншомовного висловлювання; пропонує визначити порядок, за яким студенти відповідатимуть, після чого розподіляє пакети завдань між учасниками заняття.

В якості прикладу наводимо заняття групи студентів (10 осіб, рівень володіння англійською мовою pre-intermediate) з теми “The Protection of Historical and Cultural Monuments”.

Студенти отримують індивідуальні варіанти лексико-граматичних завдань, які містять вимогу пояснити певне твердження; передати інформацію; отримати підтвердження, що інформація зрозуміла слухачам; висловити згоду чи незгоду з певною відповіддю. Студенти повинні прочитати завдання і передати інформацію однокласникам, а також виконувати вказівки, що надаються їх колегою. Нижче наведений приклад пакету завдань:

1. Read the following words and ask you colleagues to decide which of them do not belong to each group of four items, and ask them to comment on their choice:

(Прочитайте наступні слова та попросіть ваших колег зазначити зайве у групі. Попросіть прокоментувати ваш вибір).

Medieval / Modern/ Ancient / International;

Perfect/ Improve/ Create/ Graduate;

Carry out/ Conduct/ Meet/ Perform.

2. Ask you colleagues to form derivatives using the suffixes -able/-ible: and translate the newly formed adjectives into Ukrainian. (Попросіть ваших колег утворити похідні прикметники за допомогою суфіксів-able/-ible та перекласти їх на українську мову).

Agree, size, work, imagine, comfort, use, vary, change, value, improve, measure, distinguish, compare, represent, reason.

3. Ask you colleagues to transform the following sentences into passive voice and translate them. (Попросіть ваших колег перетворити активні конструкції поданих речень у пасивні та перекласти їх українською мовою).

He draw a triangle and then circumscribed it with a bold line.

I await the edition of the next volume of this encyclopaedia.

In the Internet we can may find the information about the latest achievements in any field of science.

4. Ask you colleagues if they think of the English word *the mind* as a container? Make your fellow- students give example of full sentence that include the next word-combinations (Спитайте у ваших колег, чи вони сприймають англійське слово *the mind* як місткість/контейнер? Попросіть їх навести приклад речень із такими словосполученнями:

In my mind ... At the back of my mind... An open mind... Out of my mind.

5. Ask you colleagues to complete following questions with the suitable phrases then give the answers and translate them into Ukrainian (Попросіть ваших колег відповісти на запитання, використовуючи наведені словосполучення, та перекласти їх українською мовою).

When you meet people from other countries, isn't it important to keep...?

When you are speaking of Cultural Monuments, what picture do you have....?

If you heard conversation about the state of preservation of artistic heritage on the radio, could you get it of...?

Під час підведення підсумків викладач надає студентам можливість прокоментувати мовну поведінку, оцінити рівень підготовки і змістовність відповіді учасників заняття.

Отже, для ефективного функціонування навчально-виховного процесу в сучасних умовах розгортання заходів із запобігання поширенню COVID- 19 (тобто у варіативній системі навчання) необхідно комплексно втілити компоненти змісту освіти шляхом еkleктичного поєднання інноваційних технік і традиційних методів.

Групова робота в online-режимі враховувала всі зміни в лінійному процесі *отримання – збереження – перетворення знань*, як зазначила Susan Greenfield у роботі *Mind Change*. Традиційні завдання під час навчання вимагали повільної і тривалої роботи над матеріалом, подолання труднощів. Проте в онлайн все знаходиться на відстані кількох кліків. Грінфілд стверджує, що в доцифрову епоху під час навчання завжди дотримувалися лінійної послідовності, яку знищили гіперпосилання [4]

У ракурсі випереджувальної професіоналізації здобувачів освіти напряду *Музейна, пам'яткоохоронна діяльність і культурний туризм* на практичних заняттях в online-режимі задля розвитку лінгвістичної компетенції проводилися дискусії на професійно орієнтовані теми – How to preserve authentic architectural and art

heritage? What is a negative impact on the state of preservation of artistic heritage? The formation of the Ukrainian Society for the Protection of Historical and Cultural Monuments, The significant achievement in the field of academic research of artistic culture. Високоєфективними були дискусії, під час підготовки до яких студенти використовували інструменти створення інтерактивних історій для навчання “digital documentaries /digital storytelling”.

Практичний досвід застосування інтерактивного методу “навчаючи – вчуся” у груповій роботі зі студентами не лише підтвердив теоретичні думки Bernard R. Robin [5] щодо використання викладачем інструментів “digital documentaries /digital storytelling” під час пояснення матеріалу, але й надав переконливі докази їх дієвості як чинника зростання рівня засвоєння навчального матеріалу. Створення і презентації власних цифрових історій потребують додаткового часу, оскільки проходять декілька етапів розробки. Саме в цей “додатковий” час студенти глибоко засвоюють сукупність навичок, таких як дослідницькі (документування історії, пошук інформації), навички письма (формулювання точки), організаційні навички (керування обсягом презентації, матеріалами та часом, необхідним для виконання завдання), технічні (навчання користування різними інструментами: фотоапаратами, мікрофонами і програмним забезпеченням задля створення мультимедіа), навички презентації, навички співбесіди (пошук джерел для опитування та визначення питань, які потрібно поставити), міжособистісні навички (робота у групі та визначення індивідуальних ролей для членів групи), навички оцінювання (набуття досвіду критики своєї і чужої роботи).

Висновки. Отже, використання під час практичного заняття інтерактивного методу “навчаючи – вчуся” в online-режимі розширюють освітньо-виховні можливості вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням, що комплексно забезпечує досягнення освітньої мети – підготовки до іншомовного професійного комунікування здобувачів вищої освіти напряму Музейна, пам’яткоохоронна діяльність і культурний туризм.

Перспективним напрямом подальших досліджень ми вважаємо визначення виховного потенціалу методу “навчаючи - вчуся” на online-заняттях ІМПС під час роботи з групами здобувачів вищої освіти в ракурсі розвитку громадянської позиції та патріотичного виховання.

Використана література:

1. Пометун О. І., Пирожено Л. В. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник. Київ : А.С.К., 2004. 192 с.
2. Гороховатская Н. В. Подготовка учителей европейской средней школы в условиях реализации инновационных образовательных процессов: автореф. дисс. ... канд. психол. наук. СПб., 1997. 18 с.
3. Шперх А. А. Цифровое слабоумие: кто на самом деле глупеет от гаджетов? URL: <https://newtonew.com:81/school/digital-amentia>(дата звернення – 22.07.2021).
4. Swain F. Susan Greenfield. Living Online is Changing Our Brains – Mode of acces URL: <https://www.newscientist.com/article/mg21128236-400-susan-greenfield-living-online-is-changing-our-brains> (дата звертання: 10.11.2020).
5. Robin B. What is Digital Storytelling? Educational Use of Digital Storytelling. – Mode of acces: URL: <http://digitalstorytelling.coe.uh.edu/page.cfm?id=27> (дата звернення: 08.03.2021).

References:

1. Pometun O. I., Pyrozhenko L. V.(2004) Suchasnyi urok : interaktyvni tekhnologii navchannia : naukovo-metod. posibnyk [The Modern Lesson: the interactive teaching approaches]. Kyiv:A.S.K. 192 s. [In Ukrainian].
2. Horokhovatskaya N. V. (1997) Podghotovka uchiteley evropeyskoy sredney shkoly v usloviyakhk realizatsyy innovatsionnykh obrazovatelnykh processov: avtoref. dyss. kand. psyhkol. nauk [European Secondary Schools Teachers Training of in the Context of the Innovative Educational Processes Implementation]. St. Petersburg. 18p. [in Russian].
3. Sperkh A. A. (2014) Tsyfrovoye slaboumie: kto na samom dele glupeyet ot gadgetov? [Digital dementia: who is really getting stupid due to gadgets?] [Electronic resource] URL: <https://newtonew.com:81/school/digital-amentia> Дата звернення – 22.07.2021.] [in Russian].
4. Swain F. Susan Greenfield. Living Online is Changing Our Brains [Electronic resource] URL: <https://www.newscientist.com/article/mg21128236-400-susan-greenfield-living-online-is-changing-our-brains/>.
5. Bernard R. Robin (2006) What is Digital Storytelling? Educational Use of Digital Storytelling. [Electronic resource] – URL: <http://digitalstorytelling.coe.uh.edu/page.cfm?id=27> //digitalstorytelling.coe.uh.edu/articles/Educ-Uses-DS.pdf.

Sydorchuk O. V. Application of the interactive method “Learning by Teaching” in foreign language practical training designed for the prospective professionals in sphere of Museology, Protection of Historical and Cultural Monuments and Cultural tourism

This article is dedicated to issues arising in analyses of learning Foreign Language for Special Purpose – questions of optimizing the use of classroom time, on example of on-line mode practical training.

The article is aimed to disclose the efficiency level and benefits of the implementation of the interactive learning method “Learning by Teaching”, the technology of forming communicative competence as the tools of the oral speech development within the professional competence acquisition for the students of nonlinguistic higher education institutions.

The issues of developmental applicability of the components of interactive learning method “Learning by Teaching” are considered.

The practical example of implementation of active learning approach “Learning by Teaching” is exposed to disclose efficiency level and benefits of its use in forming the ability to communicate, to discuss, find, gather, evaluate and synthesize information; in enhancing the capacity to read, interpret, respond, and contextualize messages, as a means of forming foreign language vocational communicative competence of prospective professional during foreign language practical training in an on-line learning environment.

The paper also seeks to clarify the benefits of application digital stories designed to inform, instruct the students- viewer on a particular concept or phenomenon, to facilitate participants in the speech situations in which they interact. In the foreign language learning process, the application of the "Learning by Teaching" method and practical use of digital stories obviously expand learner's linguistic knowledge, enhancing vocabulary by learning terminology along with the development of student's creativity for further applying in the different realms of vocational activity.

Key words: foreign language communicative competence, advanced learning, professional competence.

УДК 37.07:001.8(100)

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.82.31>

Сич Т. В., Михайлюк М. І.

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

У статті розглянуто сучасні світові тенденції щодо організації та методології дослідження проблем управління освітою. Усвідомлення цих тенденцій, урахування їх під час організації вітчизняної дослідницької діяльності є важливою умовою розвитку методологічного знання та ефективності вітчизняних досліджень у галузі управління освітою, інтеграції вітчизняної науки у світовий науковий простір.

Виявлено тенденції методології досліджень у світовій практиці щодо опанування та використання науковцями різних типів стратегій дослідження, ретельного обґрунтування методології та опису методів отримання й обробки результатів досліджень. Розкрито сутність філософських парадигм ХХ століття, на яких гуртуються сучасні методологічні парадигми. Схарактеризовано радикально-гуманістичну, радикально-структуралістську, функціоналістську та інтерпретативну методологічні парадигми, що використовуються у світовій дослідній практиці. Визначено, що цілісне та багатопланове розуміння соціальних феноменів, до яких відноситься управління освітою, вимагає визнання та застосування мультипарадигмального підходу до проведення досліджень, що є актуальним для аналізу проблем управління освітою. Наведено прийнятий у США розподіл наукових дисциплін за чотирма категоріями на точні / суспільні та теоретичні / прикладні науки. Характеристика груп цих дисциплін визначає спрямованість тематики, методологічні стратегії та методи досліджень. Окреслено особливості спрямування досліджень прикладних соціальних наук, до яких відноситься саме управління освітою. З'ясовано, що розуміння прикладного значення педагогіки та управління освітою зумовлює поширення такого дизайну дослідження, як кейс-дослідження. Виявлено поширення світової практики здійснення порівняльних досліджень проблем управління освітніми системами в інших країнах.

Ключові слова: методологія досліджень, світовий досвід організації досліджень, управління освітою, світові тенденції у науці, ефективність наукових досліджень, методологічні парадигми, світова дослідна практика, дослідження проблем управління освітою

Вивчення світового досвіду щодо організації та проведення наукових досліджень є важливою умовою інтеграції вітчизняної науки у світовий науковий простір. Довгі роки методологія дослідження вітчизняної педагогічної науки розвивалася по суті ізольовано від світових методологічних розробок і підходів. До 1980-х років методологія дослідження проблем управління освітою розвивалася під впливом марксистсько-ленінської ідеології та авторитарної управлінської парадигми в межах загальнонаукової методології і методології педагогічних досліджень. Тільки починаючи з 1990-х років, із прийняттям Україною незалежності національна педагогічна наука поступово долучається до світових наукових досліджень. Сучасний розвиток методологічного знання має відбуватися з урахуванням світових тенденцій і вимог до дослідної діяльності. Проте і нині присутні суттєві відмінності у світовій і вітчизняній методології в організації та проведенні досліджень загалом та в управлінні освітою зокрема, які проявляються у визначенні сутності та обґрунтуванні методології дослідження, у механізмах формування тематики і фінансування дослідної діяльності, формах та моделях досліджень, вимогах до структури, доказах результатів у дисертації, спрямуванні підготовки науковців тощо.

Публікацій вітчизняних науковців, присвячених досвіду світової дослідницької практики, небагато. У навчальному посібнику, виданому у співавторстві українського науковця Н. Ситника з американським дослідником А. Бхаттачарджи, окреслено методологію та організацію наукових досліджень соціально-економічних наук на основі досвіду Університету Південної Флориди США [2]. У публікації С. Івахненкової, Дж. Конбера [3] розглянуто підходи науковців США до методології науки, порівняльні вимоги до проведення наукових досліджень із отриманням наукового ступеня доктора філософії (PhD) у галузі менеджменту і фінансів у США та в Україні. Окремі аспекти відмінностей у світовій та вітчизняній практиці щодо організації і проведення наукових досліджень висвітлено у дослідженні Т. Сич [7].

Мета дослідження – окреслення сучасних світових тенденцій щодо організації та методології дослідження проблем управління освітою.